Նօ. 4664 — 1881 ՅՈՒՆԻՍ 8 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ   22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ   ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆԻՍ 20 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — Նօ. 4664

ՖԻԱԹԼԱՐ

Իսթանպօլ իչին

Պիր սէնէ մէհիտիյէ	8
Ալթը այ "	4
Իւչ " "	2

Պիր նիւսխէ 20 փարա։

Թաշրալար իչին

Պիր սէնէ, մէհիտիյէ	10
Ալթը այ, "	5

Բօսթա ուճրէթի պիզէ այիտ տիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻՒԵԱՍ

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի սէֆա իչին սաթըրը	3 ղ.
Իքինճի " " "	2 ղ.
Իւչիւնճիւ " " "	1 ղ.

Իլան սըրասընտա գօնուլմաեան իլանաթ ու իւթիւրաթըն սաթըրը 5 ղ.

Մէքթուպլար Կ. Յ. Փանոսեան էֆ. մինէ եազըլըր

Իսթանպօլտա, Գալաթաա Բէնչինկիւլ-պազարընտա Իբաք խաննընտա Ն. 41։

20 ՓԱՐԱ.   ١٢٩٧ ՀԱԶԻՐԱՆ ٨   ١٢٩٨ ՐԷՃԷՊ ٢٣   20 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լօնտրա, 17 յունիս

Ինկիլթէրրա մէպուսան մէճլիսինտէ, լօրտ Չըրչըլ վէ սըր Ուօլֆ նամ զէվաթ թարաֆընտան Թունուստա Ինկիլթէրրա գօնսօլօսունուն մունասէպաթը րէսմիէսինէ տայիր պէեան օլունան սուալէ ճէվապէն, սըր Չարլս Տիլք տէմիշ տիր քի, «Թունուս պէյինին Ինկիլթէրրա գօնսօլօսունու գապուլ իթմէք ատէթի ճարիէսինտէ պու եագընլարտա թէպէտտիւլաթ վուգու պուլմամըշ տըր։ Մուսատտագ օլան պիր հիւքիւմէթին մէրքէզի իտարէսինտէ պուլունան սայիր տէվլէթլէր մէմուրլարընըն, րէֆիգլէրինտէն պիրի թարաֆընտան, քէնտի վասըթասըյլա հիւքիւմէթի մահէլլիյէ իլէ մուխապէրէէ տավէթ օլունտուգլարընը պիլէմէեօրում։ Պու մէսէլէտէ իսէ, պիզզաթ Թունուս պէյի Մ. Րուսթանը քէնտիսիյլէ տիւէլի սայիրէ մէմուրլարը պէյնինտէ իճրայի վէսաթաթա տավէթ իյլէմիշ տիր։»

Մ. Մօնթակիւ Կէթին պիր սուալինէ ճէվապէն, սըր Չարլս Տիլք տէմիշ տիր քի, Թունուս պէյի թարաֆընտան Մ. Րուսթանըն Թունուս մէսալիհի էճնէպիէսինէ վասըթա թայինի օլունտուղու Ինկիլթէրրա տէվլէթինէ թէպլիղ օլունմուշ տուր։ Իշպու ինթիխապ, մուահէտաթըմա մուսէրրահ օլան հուգուգը մախսուսէմիզէ խալէլ վիրմէզ։ Թունուստա տիփլօմասի մէմուրումուզ օլան Մ. Րիտէ կէօնտէրիլէն թալիմաթա կէլինճէ, պու թալիմաթ եագընտա մէճլիսի մէպուսանա թէպլիղ օլունաճագ տըր։ Մ. Օթուէյ վէ սայիր ազալար, Մ. Րիտէ կէօնտէրիլէն թալիմաթ ... մուսէրրահ իզահաթ վիրիլմէսինի արզու իյլէմիշլէր, վէ Մ. Րիտին, պէյ իլէ մուլագաթ խուսուսունտա խոտմէթ հէճկինի պիլմէք իսթէմիշլէր տիր։

Սըր Չարլս Տիլք ճէվապընտա տէմիշ տիր քի, Մ. Րիտ չիմտիյէ գատար նէ մուամէլէտէ պուլունտուու իսէ, անէ օ մուամէլէտէ պուլունմագ իչին էմր ալմըշ տըր։ Ֆագաթ Մ. Րուսթանըն վասըթասըյլա մուամէլէյէ տավէթ օլունուր իսէ, տավէթի մէզքիւրէյէ իճապէթ իտէճէք տիր։

Մարսիլիա, 17 յունիս

Պու կիւն Թունուստան ավտէթ իտէն ասքէրին րէսմի կէչիտլէրի հէնկեամընտա, Մարսիլիատա պուլունան Իթալեանլարըն միւլ գիւլապինտէն բըլըգլար չալընմըշտըր։ Էհալի, գիւլիւպ տայիրէսինէ հիւճում իտէրէք բօլիսին մուխալէֆէթինէ բաղմէն, գիւլիւպին լէվհասընը գօբարմըշլար իսէ տէ, պէրէքէթ վիրսին քի, ժանտարմալար տէրհալ գալապալըղը տաղըթմաըն, աայիչ Թէմասըլյա խատաէ օլունմուշ տուր։

Աթինա, 18 յունիս

Եունանիսթանըն չարգի օրտուսունուն մէրքէզի, կէլէճէք հաֆթա Խալգիտէն Լամիաեա նագլ օլունաճագ օլուպ, հալ պու քի Եունանիսթանըն ղարպի օրտուսունուն մէրքէզի պու կիւն Լէօգասթան Անինօեա նագլ օլունմուշ տուր։

Գրալըն եավէրի հարպը միրալայ Մէթագսա, Օսմանլը վէ Եունան հուտուտունուն թահտիտինէ պաշ գօմիսէր թայինին իտիլմիշ օլուպ, կէլէճէք սալը կիւնիւ Իսթանպօլա կիտէճէք տիք։

Ֆրանսանըն Տէրսաատէթ սէֆիրի Մ. Թիսօ, տիւն Բիրէաեա վասըլ օլուպ, գրալա վիզիթա վիրմէք ուզրէ Ֆալէրէ կիթմիշ, վէ իքի սաաթ միւլագաթտան սօնրա, սէֆիրի միւշարիլէյհ Մարսիլեաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշտիր։

Հուտուտտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Պալը Ալի, Թէսալիատան ասաքիրինի չէքմէքտէ պէրտէվամ տըր։

Բարիս, 18 յունիս

Գօրէսբօնտանս Հավաս ղազէթասը աթիտէքի մալիւմաթը նէշր իտիեօր.

Ֆրանսանըն Թունուս էլչիսի Մ. Րուսթանըն իթթիխազ իյլէտիկի հարէքէթէ տայիր Ինկիլիզ բարլամէնթօսունտա պաշվէքիլլէր թարաֆընտան իգհար օլունան թէմաճիւլ սայիհէ նըգմամըշ տըր։

Պէյ, մայիս 12 թարիխլի ահտնամէ մուճիպինճէ Թէվոնի լազըմ կէլէն մէմուրիէթի Մ. Րուսթանա իհալէ իթմէսիյլէ, իտարէյի տախիլիյէճէ պիր հարէքէթ իտէրէք իրա իթմիշ տիր, վէ Մ. Րուսթանտա պու վուգուաթը տիւէլի էճնէպիէ գօնսօլօսլարընա թէպլիղ իթմէսինէ թէյիտ իյլէմիշ տիր, Մ. Րուսթանըն պու խուսուստաքի հարէքէթի պէյլէտիկի միւսթէգիլլէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Բարիս, 18 յունիս

Թունուս պէյի պաշ վէքիլի Մուսթաֆա բաշա պու կիւն պուրաեա վասըլ օլմուշ տուր։ Միւմայիլէյհ պու աքշամ հաթրնտան բէք մէմնուն գալմըշ տըր։

Մարսիլիա, 18 յունիս

Իթալիա ժէնէրալ գօնսօլօսու, տիւն Իթալեան միլլի գիւլիւպիւ էօնիւնտէ վուգու կէլէն հատիսէ միւնասէպէթիյլէ, Մարսիլիա շէհրի էմինինէ իղհարը թէէսսիւֆ իյլէմիշ տիր։

Րօմա, 18 յունիս

Լա Րէֆօրմա ղազէթասը, Րուսիա իմբէրաթօրունուն բօլիթիգասը ալէյհինտէ եազըլմըշ օլտուղու պիր պէնտ իչին, մէզքիւր ղազէթանըն մէսուլիւ, ճէզա մահքէմէսի իւչ այ մահպուսիէթէ վէ 400 լիրա ճէզայի նագտիյէ հիւքմ իյլէմիշտիր։

Մէճլիսի մէպուսանտա Մ. Մասարի, պահրը Ադրիաթիկ վէ Ատէն գարշըսընտա վագը Օպօգ նամ մահալլտէ Ֆրանսանըն պիր մուհաճիրէթ թէէսսիս իթմէք հագգընտաքի նիյյէթ ու թասավվուրու ուզէրինէ հիւքիւմէթի խաթըրլաթմըշ իլէ, պունուն, գօնշուսու օլան Ասապ նամ մահալլին Իթալեան էհալիսինէ մուզըր օլապիլէճէկինի պէյան իթմիշ վէ խարիճիէ նազըրը Մ. Մանչինի, Ֆրանսանըն խայլի վագըթտան պէրու Օպօգա սահիպ օլտուղունու, վէ պու վուգուաթըն Ասապ Իթալեան մուհաճիրէթինէ ասլա մուզիրր օլմատըգտան պաշգա, թարաֆէյնին պիրիպիրլէրինէ եարտըմըտա օլաճաղընը ... իյլէմիշ տիր։

Բարիս, 19 յունիս

Մ. տը Վալֆրէյ Պէրլինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Թան ղազէթասընըն պէեանընա կէօրէ, Մ. տը Վալֆրէյ, տէվլէթի Օսմանիէնին քեաֆֆէյի վարիտաթը ումումիէսինի պիր հալը մէրկիւզէ վազ իթմէք ուզրէ, տէվլէթի միւշարիլէյհա տայինլէրինին պիլճիւմլէ գուվվէթլէրինին իթթիհատը մագսատի եէկեանէսինէ չալըշըլմասը խուսուսունտա Ինկիլիզ սէնէտաթը Օսմանիէ համիլլէրինի իգնա իյլէմիշ տիր։ Պիր քէրրէ պու մագսատ հասըլ օլուր իսէ, վարիտաթը մէզգիւրէնին, միւխթէլիֆ սընըֆ սէնէտաթը Օսմանիէ համիլլէրի պէյնինտէ սուրէթի թէվզի մասուտաի ուզէրինէ միւզաքէրէ իթմէք վագթը կէլէճէք տիր։ Ջանըն օլունտուղունա նէզարէն, օ հալտէ, չիմտիյէ տէկին Թագսիմ խոլըմըշ օլան միւխթէլիֆ լայիհալար, պիր գալըպա իֆրաղ օլունապիլէճէքլէր տիր։ Շիմտիլիք, պու էսաս ուզէրինէ, Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ սէնէտաթը Օսմանիէ համիլլէրի պէյնինտէ իթթիֆագը թամ պուլունուպ, պու իթթիֆագըն եագընտա Ալման սէնէտաթը Օսմանիէ համիլլէրիյլէ տէ ագտ իտիլէճէկի միւհթէմէլ տիր։

Պիւքրէշ, 19 յունիս

Հէյէթի վիւքէլա խօթիֆա իթտիկինտէն, էհնի գապինէթօնուն Մ. Րօզէթթի վէ եախօտ Մ. Ժան Պրաթիանօ թարաֆընտան թէշքիլ օլունաճաղը իհթիմալտէն տիր։

Բէթէրպուրկ, 19 յունիս

Սըրպ պէյինէ Սէնթ-Անտրէ նիշանը վիրիլմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ պու կիւն, Բէթէրհօֆ սարայընտա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիչաեա վիզիթա վիրմիշ օլուպ, եարըն տախի Բէթէրպուրկտան հարէքէթ իտէճէք տիր։

ԱԺԱՆՍ ՐԷՕԹԸՐ

Աթինա, 19 յունիս

Ժէնէրալ Սուցօ վէ էրքեանը հարպը, հուտուտտա վէ Արթա քէօրֆէզի նօգթասընտա վագը Անիօ նամ մահալլէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ օլուպ, հիւքիւմէթ, Թէրք օլունան մէմալիքին արազիհէ Թագսիմի իչին պիր լայիհա հազըրլամըշ տըր։

Մէզքիւր լայիհատա մէմալիքի մէզքիւրէ պէշ եալէթէ Թագսիմ օլունմուշ տուր. 1. Աթամանի, պունուն մագարրը Արթա տըր։ 2. Հէյաթիգ, պունուն մագարրը Թրիգալա տըր։ 3. Թէսալիօթիտ, պունուն մագարրը Գարտիցա տըր։ 4. Բէլասժիօթիտ, պունուն մագարրը Լարիսա տըր։ 5. Մանիէզի, պունուն մագարրը Վօլօ տուր։

Ումումէն զանն օլունտուղունա նազարէն, մէճլիսի մէպուսան սեպտեմպրտէ տաղըլաճագ տըր։

Լօնտրա, 20 յունիս

Պու սապահ խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, էէտի Թօբու պուլունուպ, Ագտէնիզ տօնանմասընտան օլան վէ գարթան Թիրոնուն Թահթը գօմանտասընտա պուլունան Մօնարգ նամ վաբօրա մէնսուպ պիր սանտալ էյինտէքի Թօբրիլ բաթլամըշ, վէ պու գազա Կուլէթ լիմանընտա վուգու պուլարագ, պիր զապիթ Թէլէֆ օլմուշ, վէ 8 պահրիէ նէֆէրի եարալանմըշ տըր։

Բէթէրպուրկ, 20 յունիս

Տիւն սապահ, Գաթէրին Գանալընտան Բէթէրպուրկա կէօթիւրէն քէօբրիւ ալթընտա, քեամիլէն հազըր պիր հալտէ օլարագ տինամիթ վէ ֆիչէնքլէ տօլու էքի Թօրպա պուլունմուշ տուր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Բըբօր սէպէպինտէն, բիացա ճիւմաա կիւնիւ բէք տուրկուն օլուպ, էհամը ումումիէ 18. 33 բարաեա տիւշմիւշ տիւր։ Տիւն Հանօբուլօ չարշըսընտա, ֆիեաթ իւսթէ գօեուպ, պու սապահ 18. 33 բարատա աչըլմըշ տըր։

ՄԻՒԹԷՆԻՒՄԻՒՈՆ

Պու կիւն Ինկիլթէրրա սէֆիրի ճէնապլարը լօրտ Տըֆրին, իթթիմամընտէօնինի Թագտիմ իթմէք ուզրէ, հուզուրը շահանէյէ չըգաճագ տըր։

—

Րուսիա սէֆիրի Մ. Նօվիգօֆ, ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ Րուսիաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

—

Տիւն վիւքէլայի ֆիխամ, Անատօլու վիլաեաթը իչին եարըլաճագ իսլահաթ լայիհասը ուզէրինէ միւզաքէրէ իթմէք ուզրէ, Պապը Ալիտէ թէճէմմիւ իթմիշլէր տիր։ Պու լայիհա, Թարաֆը շահանէտէն Թաստիգ պույուրուլտուգտան սօնրա, Պէրլին մուահէտէսինի իմզալաեան տէվլէթլէրէ արզ իտիլէճէք տիր։

—

Պու կիւնքի Մէօնէճէր ղազէթասը, սուլթան Ապտ իւլ Ազիզին խալլ վէ գաթլինտէ մէտխալի օլանլարըն մուհաքէմէսինէ եագընտա պաշլանաճաղընը թէքրար իլէ, իթթինթագըն իքմալ օլմուշ օլտուղունու, վէ պու իթթինթագ բաբօրթօսու մուճիպինճէ, Միտհաթ Բաշայի, Միտհաթ, Մահմուտ Տամատ վէ Նուրի Տամատ բաշալարըն, իւլէմայէ լէրի ալընարագ, քէնտիլէրինին տէ նէֆի վէ պիր գալէտէ թեվգիֆ իտիլմէլէրի լազըմ կէլտիկինի պէեան իտիյօր։ Նէֆի միւտտէթլէրի միւխթէլիֆ օլուպ, Միտհաթ բաշա 12 սէնէ նէֆիտէ գալաճագ իմիշ։

Ֆախրի պէյին տէ իտամ վէ եախօտ գալէպէտլիկէ հիւքմ օլունտուղու մազնուն տուր։

Պիտաչ օլտուգլարը պէեան օլունան իւչ խատէմ աղալար իթթինթագ բաբօրթօսունտա պուլունմաեօր, բէճիլման Մուսթաֆա իլէ տիկէր պիր Մուսթաֆա իչին տէ, իտամ ճէզասը գարարը վէրիլմիշ տիր։ Հաքիմ Նաճի քի տախի, պու գարարլար իսթինթագ աթը իպթիտաիէ նէթիճէսի օլուպ, ալէնի մուհաքէմէ միւթէաքիպէն վուգու պուլաճագ տըր։ Միւշարիլէյհ Մահմուտ բաշա, սուլթան Ապտ իւլ Ազիզին խալլ վէ գաթլինտէ մուհաքէմէ ... խոտմէթ իտէճէք օլուպ, ... պուլունտուղու հալտէ,

մուհաքէմէ տախի իճրա օլունաճագ, վէ պու մուհաքէմէնէ կէլէճէք ճիւմաա պաշլանաճագ իմիշ։

Բիւվանէթէ կէօրէ, Միտհաթ բաշա, իթթինթաքըն իթթինթաքըն իթթինթաքըն ... ...

Րիւվաեէթէ կէօրէ, Միտհաթ բաշա, իթթինթագը իթթինթագնամէսինտէ, սուլթան Ապտ իւլ Ազիզին խալլի ... մասումաթտան ... Նուսուֆ Իզզէթտին էֆէնտիյի, վէ ... ալ ... սըրասընտա կէչիրմէք իսթիտատընտա նէչէ իթմէսի պէեան իյլէմիշ տիր։

—

Վագըթ ղազէթասը, Պուլկարիստանըն գարըշըգ հալի սէպէպինտէն, օրատա էճնէպի ասքէրի կիրմէսի մուտտէսինին էվրօբաճա ճիտտի թէսիտ քէսպ իթտիկինի պէեան իլէ, տէվլէթի Ալիէ թարաֆընտան Պալգանլարտա ասքէր սէվգ իտիլմէսի լիզումունուն կիւնտէն կիւնէ սահիհլէշտիկինի իլավէ իյլէեօր։ Համթա մէզքիւր ղազէթանըն րիվաեէթինէ պագըլըր իսէ, Րուսիա տէվլէթի, Պուլկարիստանա Րուսիա ասքէրի սէվգ օլունաճագ օլսա, պիր ումումի մունազաաեէ չըգմագ տէրէճէսինտէ գարըշըգլըգ հուսուլէ կէլէճէկինի անլատըրլըրմըշ տըր, Ավստրիա տէվլէթի թարաֆընտան Պուլկարիստանա ասքէր սէվգ օլունմասընա մուխալէֆէթ իթմէճէք։ Մէզքիւր ղազէթանըն, պու րիվաեէթին ալթընտա իլավէ իթտիկինէ կէօրէ, Ավստրիա ասքէրինին Պուլկարիստանա կիրմէսի, Րուսիանըն Շարգ հագգընտա տէրքեար օլան արզուլարը պինաէնէ պօզաճաղը, վէ Շարգ մէսէլէսինի պիթմէզ պիթմէզ պաշգա գըլըգա իֆրագ իտիլէճէկի ճիհէթլէ, մէզքիւր րիվաեէթ հիչ պիր վէճհլէ շայեանը իթիմատ օլամազ։

—

Պազը էրպապը միւթալաանըն րիվաեէթլէրինէ, Ինկիլթէրրատա պուլունան սէնէտաթը Օսմանիէ համիլլէրի թարաֆընտան վէքալէթէն Տէրսաատէթէ կէլէճէկի րիվաեէթ օլունան Մ. Պուրգ, տէվլէթի Օսմանիէ պիւտճէսինէ, իրատ վէ մասարաֆըն մուվազէնէսի եաբըլմաքսըզըն, տիւեունը իչին պիր կիւնա միւզաքէրէյէ կիրիշմէեէճէկինի պիլտիրմիշ տիր։

Հաթթա պազըլար, Մ. Պուրգ բօլիթիգա իշլէրինէ օլան րէվապըթ վէ միւնասէպէթը ճիհէթիյլէ, պու խուսուստա ահվալը հազըրէյէ նուֆուզու օլաճաղը իւմիտինէ մէպնի ինթիխապ իտիլմիշ օլտուղունու իլավէ իտիեօրլար։

—

Մէմալիքի Օսմանիէ լիմանլարընա վաբօր իշլէթմէքտէ օլան Մէսաժըրի նամ Ֆրանսըզ գումբանեասընըն վաբօրլարընտա, նիզամա մուվաֆըգ եօլ թէզքէրէսինի համիլ օլմաեան եօլճու գապուլ օլունմամասը, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ թարաֆընտան իխթար օլունտուղունու ղազէթալար եազըեօրլար։

—

Ժուռնալ տը Տէպա ղազէթասընըն մէմալիքի Շահանէտէ տուխուլիւ մէն օլունտուղու շայեասը, Մէօնէճէր ղազէթասընտա եալան չըգարըլմըշ տըր։

—

Րումէլի տէմիր եօլլարընըն իլթիսագը իչին, տէվլէթի Ալիէ, Ավստրիա, Սըրպիա վէ Պուլկարիսթան մուրախխասլարընտան միւրէքքէպ օլարագ Վիէննատա ագտ օլունաճագ գօնֆէրանսա ալաֆրանկա յունիսին 7 սինտէ պիր մէճլիս տահա ագտ իտիլէ, Ավստրիա թարաֆընտան թէքլիֆ օլունան մուգավէլէնամէ լայիհասընըն իքի ալթը մատտէսինի գապուլ իյլէմիշ տիր։ Միւզաքէրէ պիր պուչուգ սաաթ գատար իմթիտատ իտէրէք, իւթիլաֆը էֆքեար զուհուր իթմէմիշ տիր։

—

Շարգի Րումէլի վալիսի Ալէգօ բաշա հազրէթլէրինին իսթիֆասը պէեան օլունուպ, վէ էվրօբաեա սէյահաթ իչին Պապը Ալիտէն իսթիզան իյլէտիկի մէզգունիյյէթինին իթտար մէմուլ պուլունտուղու, Մարիցա նամ Պուլկար ղազէթասընտա մունտէրիճ տիր։

—

Շէհիր բօսթասընըն իղտար հագգընտաքի սէպէպլէրի միւպէյյին օլարագ, Պապը Ալիտէն սէֆարէթլէրէ պիր գըթա թէզքէրէյի ումումիէ, վէ եախօտ սիւֆէրայի ալթիանըն Սէնիյյէէ պիր գըթա Թագրիրաթը ումումիէ կէօնտէրիլմիշ, վէ հալպուքի պու իշէ ատայի էճնէպիէ հիւքիւմէթլէրինէ մախսուս պօսթա տայիրէլէրինտէ ... վէրիլմիշ, թըբրիլմաթ տայիրէլէրինտէ տէվլէթին խուէն հավալէսին օլուպ, պու շայեանէ իլավէթէն, էճնէպիլէր թարաֆընտան տա պու իլգա թէսպիրլէրինէ մուխալիֆէթ օլունաճաղընը բիվահէթ օլունմագտա իտուկինի Վագըթ եազըեօր։

—

... ... տէվլէթի Ալիէ իւլամ ... տիւեօր քի, տէվլէթի Ալիէ խալահըմը մալիէսի իչին էն սօն լայիհա, Միւսիւրիւս բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան թանզիմ օլունան լայիհա տըր։

Տիւեունը ումումիյյէնին ֆայիզ վէ րէս իւլ մալի իչին թուզ վէ թիւթիւն հասըլաթը, բաթէնթա րիւսումունուն վէ Պուլկարիսթան վէ Շարգի Րումէլի վէրկիլէրինին, եանի սէնէվի 3 միլեօն լիրա գատար պիր մէպլաղըն թախսիսի թէքլիֆ օլունմագտա տըր։ Պու սուրէթլէ, Օսմանլը իսթիգրազլարընըն նէշր օլունտուգլարը զըյմէթի նիսպիէլէրի ուզէրինէ, եիւզտէ 4 րատտէսինտէ ֆայիզ վէրիլէճէք տիր։ Պունտան պաշգա, վարիտաթը Օսմանիէ, մէսարիֆտէն խայլի նօգսան պուլունտուղու ճիհէթլէ, սէնէվի պիր գաչ միլեօն լիրանըն տիւեունը ֆայիզլէրինէ գարշըլըգ վէրիլմէսի գապիլ տէյիլ տիր։

Ասըլ իսլահաթը մալիյէտէ, պիրինճի թէտպիր, եա էնի վարիտաթ իհտասը, վէ եախօտ մէսարիֆին էքսիլթիլմէսիյլէ, ֆազլա վարիտաթ հուսուլէ կէթիրիլմէսինտէն իպարէթ օլուպ, պէօյլէ պիր ֆազլա վիճուտէ կէլմէտիքճէ, ֆայիզ թէէտիյէսինին թայինի թասավվուրունուն քեաղըտ իւզէրինտէ գալմասը մէյհուզ տուր։

—

Տէրսաատէթ Ալմանեա սէֆիրի գօնթ Հաձֆէլտին, կէլէճէք սոն պահարտա, Պէրլինտէ ումուրը խարիճիէ նէզարէթի միւսթէշարլըղընա թայինի օլունաճաղը, վէ Տէրսաատէթ սէֆարէթինէ տախի պարօն Րօվիչին թայինի գըլընաճաղը թէվաթուրէն սէօյլէնիլմէքտէ տիր։

—

Միւթէվէֆֆա Թիւճճարանտէն Ֆրանսալը Մ. Շավէնէ տէօրտիւնճիւ րիւթպէ Օսմանի նիշանը գիւշանը վէրիլմիշ տիր։

—

Տիւնքի կիւն զուհուր իտէն շիտտէթլի պօրա էսնասընտա, Պօղազ իչինտէ Չըպուգլուտա պիր աղաճա եըլտըրըմ տիւշիւպ, ալթընտա օթուրմագտա օլան 6-7 րէս գօեուն թէլէֆ օլմուշ, վէ Իսթէնեատա տախի պիր քիլիսէէ եըլտըրըմ տիւշտիւկի իշիտիլմիշտիր։

Սըրպիսթան տախիլինտէ Լէսգօֆճա ղասապա վէ ղազասընըն պէշ պին նուֆուս էհալիի Իսլամիէսի ուսիւմ վէքիլի նամըյլա Բաշօվա դայմագամը Սիւլէյման էֆէնտի թարաֆընտան, յունիօ 1 թարիխլիյէ վէ Սէլանիք մէրքէզի վասըթասըյլա Վադըթ ղազէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա, Սըրպ խիւքիւմէթի թարաֆընտան էհալիյի մէրգումէնին 3—5 պին միլեօն էմվալը մէնգուլէսի ղասպ ու զապթ ատէն, վէ ահալը էմլաքըն տա մահվը նիյյէթիյլէ, գասապա վէ քէօյլէրտէ պուլունան Իսլամ խանէ վէ տիւքքեանլարընըն հէտմ վէ մահվընտան պաշգա, չիֆթլիքլէր հասըլընտա թէշքիլ օլունան գօմիսիօնուն տա 3000 լիրա գըյմէթինտէ օլան չիֆթլիկի 1000 լիրաեա տահմին իլէ սահիպլէրինի րիզասը օլմաղըզըն 5 սէնէտէ էտամը թէսլիմէ օլունմաք խուզրէ ֆիեաթ գաթ իթմէքտէ իտուկի, մաղամը չէքեանէթմէ պէեան օլունմուշ, վէ պիր միւխթէլիթ գօմիսեօն կէօնտէրիլէրէք, չունքի հալին իզալէսինէ սայ ու հիմմէթ օլունմասը խուսուսունտա, Պապը Ալի իլէ տիւէլի մուազզամէ սիւֆէրասընըն վէսաթէթլէրը իսթիրհամ գըլընմըշ տըր:

—

Եուհան պանաէրըյը Դօթին նամ ըըմօրքէօր վաբօրու տիւն սապահ սաաթ 8 րատտէլէրինտէ, Իսթանպօլ պօղազընտան հարէքէթլէ, Գարատէնիզ պօղազընտա տօղրու կիտէրքէն, Ալեմտաղը քէօյիւ աչըգլարընտա, հէր նասըլսա դաղամը բօթլամասըյլա, տէրունինտէ պուլունան իքինճի գափտան իլէ պաշ չարխճըլարըն քէնտիլէրինի տէնիզէ աթմըշլարը, օրատա պուլունան Օսմանլը գարագոլխանէսինի թարաֆընտան կէօրիւլէրէք, տէրհալ իւզէրլէրինէ Ֆիլիգա կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, Գիւլսալ մաքք ... պէտիտա օլմուշլար տըր:

—

Եվվէլքի կիւն Իսթանպօլտա Ջաղմագճըլար եօգուշունտան Պապը սէրասքէրինէ կիտէն ճատտէ իւզէրինտէ, վէ չարշընըն Մէրճան գարշուսու եօնինտէ պիր քիրա արապասը ալայլըլիկինէ կիտէրքէն, սաքիրի Շահանէ նէֆէրաթընտան պիրինի չիյնէյիպ, ֆէնա հալտէ զէտէլէմիշ, վէ տէրհալ արապաճը Պապը սէրասքէրինէ վէ նէֆէր խասթախանէսէ կէօնտէրիլմիշ տիր:

—

Սիամ պէյի Ատօլֆօ բաշա Իզմիրէ մուվասըլէթ իթմիշ, վէ իքի այ միւտտէթլէ, մէզգուրէն Իսթանպօլա կէլէճէք իմիշ:

—

Մանասթըրտան յունիօ 14 թարիխլիյէ Մարիզա նամ Պուլկար ղազէթասընա եազըլըյօր, անտէն տէ Մէսէնճըրա նագլ իտիլմիշ օլան աթիտէքի մէքթուպտա այնէն թէրճէմէ իտէրիզ.

Պու քէրրէ Գուրուչէվօ չէհրինտէ ֆէվգէլատէ պիր վուգուաթ ղուհուրա կէլիպ, պիւթիւն էհալիյի միւթէէսսիր իյլէմիշ տիր: Շէօյլէ քի Պուլկարլար քիլիսէլէրինտէ տուա իթմէք իւզրէ թօբլանմըշ օլտուգլարը եանատէ, պիր չօգ պաշիթիսէլէր քիլիսէյի մուհասէրէ իտիպ, իչէրի կիրմիշլէր, վէ րէամի այնի իճրա իտէն արխիմանտրիթ Սօֆրօնիօս իլէ Խրիսթօ նամ րահիպէ էլպիսէյի րուհանիյէլէրինի չըգարմալարընը էմր իյլէմիշլէր տիր: Պատէհու միւտէրրիս Ժօրժ Մինձարօֆու աեաղ ու կիրիֆթ իյլէյէրէք, մէրգումուն իւչ չախսըլարն խանէլէրինէ կիթմիշլէր, վէ էվրագլարընը զապթ իյլէմիշլէր տիր: Պու սըրատա էհալինին տիւչար օլտուղու խէվֆ ու տէհշէթ թարիֆտէն միւսթաղնի օլուպ, պիր չագըրգա ղարֆընտա քիլիսէտէ քիմսէ գալմամըշ վէ պահարանէ պիլէ եօնմազա

օլան մօմլարը սէօնտիւրմէքսիզին քիլիսէյի պրագըպ կիթմիշ տիր: Ֆէրտասը կիւն Խրիսթօ բաբասըն գօլլարը պաղլանըլարագ, պիր խիթիլալ գօմիթէսի աղասը կիպի չէհրին հափսխանէլէրինէ կէօնտէրիլմէսի իւզէրինէ, էհալինին գօրգուսու տահա զիյատէ արթմըշ տըր: Բահիպը մէրգում հէնուզ հափսխանէտէ պուլունմագտա տըր:

Բիշէվօ գարիէսինտէն օլան վէ Տրաքու գարիէսինին գըր պէքճիսի պուլունան էօմէր նամ չախս մաղթուլ պուլունտուղունտան, տէրհալ Բիշէվօ գարիէսի Միւսլիմանլարընտան 250 նէֆէրի Տրաքու, վէ Պիթօշա վէ Վէլուշինա նամ Պուլկար գարիէլէրինի մուհասէրէ իթմիշլէր, վէ սաքիրի Շահանէյի նիզամիէտէն պիր պին պաշը իլէ 50 գատար նէֆէրին վիրուտինէ տէկին մուհասէրէ հալինտէ գալմըշլար, վէ սօնրա սաքիրի մէրգումէ, մէզքիւր գարիէլէրին միւթէֆէրրիգը իլէ րուհպանըն թէվգիֆ իտիպ, Մանասթըր հափսխանէլէրինէ կէօնտէրմիշլէր տիր:

Պու վուգուաթլար, Նահիյէնին ճէնուպի ճիհէթինտէ վուգու պուլունտուղու ղէման, Օխրիտատա տահի պիր ֆաճիա վուգու պուլունմաքտա պաշլամըշ տըր: Շէօյլէ քի, Օխրիտանահիյէսինտէ վագը Տէպրիթի նամ Պուլկար գարիէսի էհալիսինտէն 18 նէֆէր քէօյլիւ, իխթիլալ գօմիթէսի աղալըղը կիպի Օխրիտա չէհրինէ կէթիրիլմիշլէր, վէ պաղը միւթէհասըպլար, պու վագաեան թահրիք օլունարագ, ըրքմահլէ կէօրէ, ալթըն 29 տա, Պուլկարլարը թէքմիլէն գաթլ ու թէլէֆ իթմիքիլիկի գարարլաշտըրմըշլար տըր: Պու նիյյէթլէ մէրգումլար կիճէլէյին Պուլկարլարըն սաքին օլտուգլարը մահէլլէյէ կիթմիշլէր իսէ տէ, պէքճիլէր վէրտին ... լէր, եալը կիճէյէ գատար օրատա գալմըշլար, վէ սօնրա նիյյէթլի ֆասըտլէրինի իճրաեա պաշլամագ իւզրէ, պիր գաչ էլ թիւֆէնկ աթտըրմըշլար, պիր գասըն Եօթիւմիշլէր, վէ պիր տիւքքեանը տէ եագմալամըշլար տըր:

Պուրատա տահա զիյատէ էհիյյէթ պուլմագ իւզրէ, պիր մահ ատըմ Օխրիտատան կէլմիշ օլան միւհէնտիսէմ տօղթօր Րօպէֆ, կիւճա Պուլկար էշգիյաայընը թիւֆէնկ վէ խանճար թէտարիկի խուսուսունտա տէսվիք ... պու կիւն, իխթիլալ գօմիթէսի աղասը մագամընտա աեաղ ու կիրիֆթ իօլունմըշ տըր: Մէրգում, Տէմիր Հիսար նահիյէսինտէն օլան իւչ քէօյլիւ թարաֆընտան ղամմալամըշ տըր: Պու քէօյլիւլէրին իշպու հարէքէթինէ սէպէպ, միւմաիլէյհ տօղթօրուն ղաէթ զէնկին օլմասը տըր:

—

Բանիղլիթոէ վագը միլէթլիղ Գօթօլիքլէրինին Ս. Եաղօբ խանթալանէսինտէ վուգու պուլան հատիսէյի միւսլիմէ մալիւմ տիր: Պու մասատէյէ տայիր ճիւմա կիւնքի Գուրիէ տ'Օրիան ղազէթասընտա աթիտէքի մէքթուպ օգունմուշտուր.

«Ավտրիա-Մաճար սէֆարէթի թէրճէմանը Մ. Ալյան, մահը հալին 13 ինճիւ բազար իրթէսի կիւնիւ արզ ու թագտիմ իյլէտիկիմ խարթիստանէմ մուճիպինճէ, Փամիլխամըն տուշար օլտուղու ճէպր ու թագըպ ճինաեէթինին իւչ նէֆէր ֆայիլէրի ալէյհինէ տաավա գըրգամ խուէճէք էյրատ, չըգան չարչընպից կիւնիւ, պէնի վէ զէվճիմի քէնտի նէզտինէ ճէլպ իթմէքէ իճպար իթմիշ, վէ մալիւմ օլան հալէքէթի թէհաղուգ քիւրատէ ֆայիլլէրինէ աֆվ իթմէքլիկիմիզ խուսուսունտա բէք չօգ իսրար իյլէմիշ տիր:

«Ջէվապըմ վէ պէն, ատալէթին իճրա օլունմասընը չէկտիւրէն իսրար իթմիշկիմ, թէրճէման մէրքում մուհավէրէմիզ եաղըն, օլ կիւնիւ Պէյօղլու բօլիսինէ կիթմէքլիկիմի էմր իթմիշտիր:

«Պէնտէնիզ օրատա սաախ կիթտիկիմտէ, միւնթազըր պուլունտուղում սասըյը մահաքէմէտէ տալինէ էրինէ, թէրճէմանը միւմաիլէյհ, չիքթանէթմի կէրի ալմագ խուսուսունտա իսրարլարընը թէքրարլամըշ, հալպուքի պէնտէնիզ, այնի ճէվապը րէտտ իլէ մուխալիֆէթ իթմիշիմ տիր:

«Օլ վագըթ սաատէթլու Պաշըի բաշա հազրէթլէրինէ կիտիպ, հիւզնի տաւէթլէ գապուլ օլունմուշ, վէ հալթըմ իճրայի ատալէթին իսթիրհամ խուսուսունտա, միւշարիլէյհ թարաֆընտան թէշվիգաթ կէօրմիւշ իմ:

«Իշպէթ օլմագ իչին, պալէաճէքի վուգուաթլարը էֆքեարը ումումիէյէ պիլտիրմէքլիկի վազիֆէտէն ատտ իթտիմ:

«Մէհասուլ օլաուղում հիւքիւմէթին, հագգըմտա վագը օլան հաքարէթլէրինէ կէլինճէ, անը տախի պու կիւն Վալիտա բօմթասըյլա, թէպաիյէթի իլէ միւշէրրէֆ օլտուղում հաշմէթլու մաթպույի միւֆախամըմ հազրէթլէրինէ պիլտիրէճէկիմ:

ՄԱՐԻ ՋԷԹԻՆԻՋ
Ավ-Րէ-ի—Մ-ձ-ր Բէ-ա-ա-ը

—

Պուլկարիսթան ումուրը խարիճիյէ միւտիրի աղապգ Մ. Տրական Ջանգօֆ թարաֆընտան Պուլկարիսթան Րուսիա գօնսօլօսուն կէօնտէրիլէն մէքթուպուն սուրէթի տիր.

Սօֆիա, 6 յունիօ

Աղիզիմ Մ. Միշէլ Ալէքսանտրօվիչ,

Պէտաթօխթ վահթանըմըզ գուհուրա կէլէն աեաղ իւզէրինէ իթթիխալիղ մուքտէզիմաթ վէ միւպաշաթաթտան սօնրա, մաթպուաթ ֆա... սըղէ պըղ իթմէքլիկէ գարար վէրտիմ: Էնճէպլէրին, վէ պիր թագըմ Պուլկարլարըն պիզիմ հուքուգլարըն միւլթէմիղէ թարրուզ իթմէքլէրինտէն տօլայը, չըքարըլթ իթմէկէ հաճէթմէզ օլուշ օլմազըմը էֆքեարը ումումիէ հիւքմ իթմիւ, վէ օլ էֆքեարը միւլլիէ րաօթէսթօլարըմըզա չահիտ օլուր: Բրէնս հազրէթլէրի, Բէթրէսպուրքտան ալտէթինտէ Վիէննատա իգամէթ իթտիկի ղէման, միւշարիլէյհին, տուրթալըք Ջար թարաֆընտան իհսան խըլընմըշ օլան հուգուգուն Պուլկարլար էէտըննէտէն ալընմասընը, վէ Գանունը էսասիինին ֆէսխինի միւչիր պիր պէեաննամէ իլէ ավտէթ իտէճէկի մաճպուրի էսէֆ չըյգատը, Պուլկարիստանտա նէշր օլունմուշ տուր: Պու շայիա կէրչի Պուլկար էհալիսինի ֆէվգէլատէ ալտըշըյլէ էսէֆ իյլէմիշ իսէ տէ, ասլա թէլաշճիյաթէ պըրագմամըշ տըր:

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Պուլկարլարը քէնտի հուգուգլարընտան մահրում գըլմաճագ օլան տուրպէյի հիւքիւմէթ, չըգան սէնէտէն վէ պիլխասսա իքինճի իմբէրաթօր Ալէքսանտրին ճիւլուսունուն 25 ինճի սէնէյի տէվրիյէսինտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ, բրէնսին Բէթրէսպուրկա վուգու պուլան սէյահաթընտան պէրու թասմիմ խըլընմըշ իտի: Հալքըն պիլտիրմէ Պուլկարլարըն մալումէրի օլտուղու իւզրէ, օլ վագըթ քէնտի չէրէֆիլէ գուրթարըլըըը սաէնինտէ, մէվգիի թասավվուրը միւմգին իճրաեէ տօնլըրմըշ տըր: Շէօյլէ քի, Իմբէրաթօր Ալէքսանտր, քէնտի աղրապասընա, քէնտիսինին Գանունը էսասինին մուհաֆազասընա խէտիս իթմիշ օլտուղունու, վէ խէտիսինի թամամիլէ լաղըմ կէլտիկինի սէօյլէյիպ խամթլը եիլէմիշ տիր: Պուլկարլարըն քէնտի զիլլը խիմայէլէրինէ նագլ վէ

թէպտիլ իտէճէք օլտուղլարը իշպու ագիլանէ վէ կիւզէլ սէօզլէր, տէրհալ թաթիլը պիր սէտա կիպի իշիտիլտի տէնիլէպ, Պուլկար վաթանբէրվէրլէրինէ չիւքրանիեէթի աղլ... մէյի մուճիպ օլմուշ տուր: Ջիւնքի մէզքիւր սէօզլէր, օլ իմբէրաթօրը միւտաղամըն քէնտի էլլէ գուրթարըլմըշ օլան պալթ ու թալէնի տայիմա միւշահիտ քըյլէ իտուկի, վէ իմբէրաթէ կէրէք խարիճտէն վէ կէրէք տախիլտէն հուրրիէթի թամմէյի մուհաֆազա իթմէք արզուսունտա պուլունտուղու խուսուսունտա, Պուլկարլարը թէէմին իյլէմիշլէր տիր:

Գօմիտօյու էֆէնտի, չունքի սիզէ խալիսանէ սուրէթտէ պէեան իտէրիմ քի, Պուլկարլարըն Ալէքսանտր տը Պաթէմպէրկի, քէնտիլէրինէ բրէնս ինթիխապ իթմէքլէրի, մահզա Րուսիա իմբէրաթօրունա օլան չիւքրանիեէթլէրինտէն նաշի տիր: Ֆագաթ քիմսէ պու չիւքրանիեէթի, քէնտիլէրինէ վէրիլմիշ օլան հուրրիէթի տախիլիեէսինտէն մահրում գալմագ, վէ պու հուրրիէթի չուէա պու չափըն քիյֆինէ ֆէտա իյլէմէք սէրէճէէնիտէ իլէրի կէօթիւրմէսինի միւթէթիգտէն թալէպ իտէմէզ: Լայրին մայիս 27 թարիխլի պէեաննամէ, իշպու հուրրիէթլին մահվը իւթէնիլտիկի խուսուսունտա Պուլկար էհալիսինի իզնա իյլէմիշ տիր: Պուլկարիսթան իչին մուվիրր օլան օլ թարիխտէն վէ խուսուսիյլէ Գանունը էսասի հագգընտա միւհլիք օլան բրէնսին իւչ շարթլարընըն իհզարընտան պէրու, Պուլկար վաթանբէրվէրլէրի, բէյզամպէրլէրին Մանէ Թէքէլ Ֆարէս քէլամլարընը թէքրարլամագտա, վէ հալը հազըրտան պիլաթէ միւսթաղնի տիւշիւնմէքտէ տիրլէր:

Պէնտէնիզ 35 սէնէտէն պէրու, մէմլէքէթիմէ խըղմէթ իթմիւքտէ եմ, վաթանբէրվէրլէրիմիզի բէք ... պիլիմ: Պինաէնալէյհ պիր այտան պէրու վուգու պուլան աեաղ իւզէրինէ պինաէն, «Էշխասի միւգատտէսէմիզ նագզ օլունտու, Գանունը էսասիմիզ տահի պիր քէաղըտ բարչասը կիպի տէօգլար ալթընտա էզիլտի» տէնէպիլիրիմ:

Ֆիլվագը պիր մահ զարֆընտա, պիր թարաֆտան չու հալէ աթը կէօրմիւշիզ տիր.

1. Միլլէ պիր հէյէթի միւսթաբթան աղլ, վէ անըն եէրինէ Գանունը էսասի խիլաֆընտա, էննէյիսէ լէրտէն մուրէքքէպ պիր հէյէթի միւթէվաթան թէշքիլ օլունմուշ տուր:

2. Միւթաթ օլան մէճլիսի մէպուսան րէյինէ միւրաճաաթ օլունմագսըզըն, ֆէվգէլատէ մէճլիսի մէպուսան տավէթ իտիլմիշ տիր: Պու տախի Գանունը էսասի խիլաֆընտա տըր:

3. Գանունը էսասի վէ ատապ խիլաֆընտա օլարագ, զէմանը ատալէթէ բրէնս թարաֆընտան իլանը րէսմիտէ պէեան օլունան մագսատ խարիճինտէ պիր ֆիքր իլէ ատէթա բրէնսէ մախսուս իդթիտարը հալի պուլունարագ, ֆէվգէլատէ գօմիսէրլէր թայինին գըլընմըշ տըր:

4. Սատէտիլ վէ ճահիլ քէօյլիւլէր, բրէնսին գօմիսէրլէրի թարաֆընտան թէշէքքիւրլէր իմզա իթմէք իւզրէ, ժանտարմալար վասըթասըյլա տաւէթ օլունմուշլար տըր:

5. Գանունը էսասի ալէյհինտէ իճրա օլունան սայի գաթա հագգընտա, էհալիյի իզհալ իթմէք իւզրէ, ճատուսլար կէօնտէրիլմիշ տիր:

6. Գանունը էսասի թարաֆտարը օլան մէմուրլարըն թարտը, էերլէրինէ միւսթէլէր թայինի, վէ պուլունտուղու միւտտէթլէ խիլաֆը գանունը մագսատ մուգաֆէրէ օլունան խիմայէ օլունմուշ տուր:

Տիկէր թարաֆտան տահի ահվալը աթիյէ կէօրիւլմիշ տիր.

1. Պիշարէ Պուլկարլարըն մէսարիֆի իլէ Րուս զապիթլէրի սէյահաթ իտէրէք, ժանտարմա մաքիֆէթլէ Պուլկարլարը տավէթ, վէ Պուլկարլարըն բրէնսին մէթալիպինի գապուլ իթմէլէրինէ, Րուսիա նամէ բաթրօն իլէ էհալիյինին արզուսու պուլունտուղունու, վէ բրէնս հազրէթ իթմիքի հալտէ, Թիւրքիէնին Պուլկարիսթանը խինէ գապիթէտէնքիլէրինի վէ սայիրէյի պէեան իյլէմէքտէ տիրլէր.

2. Րուսիա տէվլէթինին մէմուրու, եանի սիզ քի Րուսիա գօնսօլօսունուզ, բրէնսին տէվրէ չըգտըղը ղէման րիֆագաթընտա պուլունուրսունուզ, նէ մագսատլէ բրէնսէ րիֆագաթ խատըմ օլտունուզ: Պունան ճէվապը սիզէ, վէ պու հարէքէթինիզ թագտիրինի Պուլկար միլլէթինէ հավալէ իտէրիմ:

Իշթէ պուրատա, հուրրիէթիմիզին աէյհինտէ վուգու պուլան չէյլէրին անճագ պիրազը պիրինի պէեան իյլէտիմ, օլ հուրրիէթին քի միւսէլիմիզին պէհան իթտիկի պահա, 500 սէնէ չէքիլէն միհնէթ ու մէշագգաթ սօնրա էլէ կէչմիշ տիր.

Մէքթուպումու իքմալ իթմէզտէն էվվէլ, Պուլկար էհալիսի միւսանտէ, քէնտի սէլամէթի րէաալը կիպի, պու քէրրէ նէշր իտիլմիշ օլան Վասա Րուս ղազէթասընըն պիր նիւսխասընը պէնտէնիզէ կէօնտէրտիլէր: Պու նիւսխատէ պաղը Րուսլարըն պիր վագըթ Սըրպլըլարա կիպի ճէնկիլէրէ կիրիպ, չիմտի տէ Պուլկարլարա կիրճէնմիշ օլտուգլարընը օգուտուղում զաման, զէմանը աթիէնին արզը խիթամըն իրատէ իյլէտիքի չու սէօզլէրի տէսթամըզ իյլէտիմ. «Պանա նէ սէնին պայրագըմ տըր, նէ տէ քիլիսէմ».

Էյէր պու մէքթուպ հիւքիւմ սիւրտիւքլէրէ, հիչ տէյիլ իսէ վաթանըմ վէ զամիրիմ հագգընտա վազիֆէմի իճրա իթմիշ օլուրըմ, ... պուլունտուղում միւնասէպէթլէ միւթէշէքքիր օլաճաղըմ.

Տ. ՋԱՆԳՕՖ

ԱԶԳԱՅԻՆ

—

Առ Մեծ. Խմբագիր Հայրենիք լրագրին,

Ձեր պատուական լրագրին 742 թուոյն մէջ «Կեդրոնական անուան վիճակը» վերնագրով, և «ամեն Հայու ուշադրութեան արժանի է» լուծ յօդուածնիդ ուշի ուշով կարդացի, սակայն ձեր ներողամտութեամբն պատիւ ունիմ կարծել թէ, նոյն յօդուածին մէջ և թէ արդարև ուշադրութեան արժանի բան մը կայ, այն ալ միմիայն ձեր անուշադրութիւնն է, որով մեծաձայն կը հրաւիրէք զմեզ թատրական նոր տեսարանի հանդիսատես ըլլալու. ուր աչքառուն պատրաստ կը գտնուիմք, բայց դժբաղդաբար զարմանալի է տեսնել որ, ձեր դերէն զատ ուրիշ դեր, և ձեզմէ զատ ուրիշ դերասան չկայ հոն. և որովհետև անգամ մը մեր ուշադրութիւնը գրաւեցիք, ներեցէք ուրեմն հետևեալներն լսելու:

Խմբագիր էֆէնտի, եթէ զայն յօդուածը լսելով միայն գրած էք, հարկ էր որ, թէպէտ գրէիք, և ոչ վճռաբար. իսկ եթէ տեսնելով, և անձնապէս ստուգելով գրած էք, ցաւ է յայտնել թէ, յօդուածնիդ տեսնելու և ստուգելու հանգամանքէն դժբաղդաբար զուրկ կը գտնուի, զոր մի առ մի պիտի ցուցնեմ:

Լսեր էք թէ «Ազգ. ժողովը Վարչութեան թախանձանացը վրայ 3000 ղրշի վարկ մը քուէարկեց. պայմանաւ որ, Վարչութիւնը դըրամական բարւոք մատակարարութիւն մը հաստատէ Պատրիարքա-

րանի մէջ, և կարող, և բանիբուն պաշտօնեաներ գործածէ, և Պատրիարքարանը ներկայ անմխիթարելի վիճակէն պատկառելի դիրքի վերած է։»

Կը հարցնեմ թէ, Պատրիարքարանի արդի բաւականաչափ կազմակերպեալ դիւանները՝ որ հետզհետէ պատկառելի դիրքի վերածուելու նախաքայլն է, բաղդատամամբ առաջնոյն աւելի գործունեայ և յարդիւնս աւելի գոհացուցիչ չե՞ն. և ըստ ձեր բնաբանի՝ աւելի պատկառելի ըլլալու, համար նաև աւելի դրամի կարօտ չէ՞. ո՛չ ապաքէն առանց՝ պահանջեալ գոհողութեան Ազգ. վարչական դիւանաց վիճակն իրօք նախանձելի ընելու փափաք՝ և պարզապէս երևակայութիւն է. և այս պարագայիս մէջ դուք՝ որ գոհողութեան կողմը չէք, ինչո՞ւ ուրեմն 3000 դրշ յաւելուածով մը պատկառելի դիրքի վերած ուի, կըսէք. չէ՞ք կրնար հաշուել որ, 3000 դրշով հազիւ երկու արժանաւոր պաշտօնեայ կըրնայ բերուիլ, և եթէ հին պաշտօնէից մէջ բարենորոգում չմտնէ, այն ատեն ի՞նչպէս կարելի է այնպիսի անբաւական յաւելուածով մը ազգային եկամտի խանգարեալ հին աղբիւրներն վերակազմել, նորերն իր բազմադիմի հանգամանքներովը հաստատել, պահանջեալ նորանոր ձեռնարկութիւնքն ընել, և նախորդ Վարչութեանց օրերէն ցայսօր լեռնաչափ դիզեալ Պոլսոյ Թաղային կեդրոնին պատկանեալ բոլոր գործերն, նոյնպէս և գաւառական, վանական և այլ կտակաց, Ազգ. Տրոց վիճակն բարեկարգել, և ձեզ հաւնեցնելու համար ալ պատկառելի վիճակի վերածել։

Արդ կամ այն է որ, պատկառելի դիրքի վերածելն ինչ ըսել է գիտնալ չէք ուզեր, և կամ առանց մեծ գործի մը համար յաւելեալ 3000 դրշի փոքրիկ գումար մը ձեր աչքին այնչափ մեծ երևցած է, որ թերևս կարծէք թէ, անով բանակ մը անգամ կը կերակրի, վասն զի աւելի դրամի քանակութեան վրայ կը խօսիք, քան թէ գործոց վրայ։

Ըսեր էք թէ «Պատրիարքարանը խել մը անպիտան պաշտօնեաներով կը խճողուին, որոնք աւելի բեռ մ՚են մնալին քան օգուտ։

Կը հարցնեմ, ինչո՞ւ կ՚ուզէք որ միայն ձեր խօսքին հաւատանք, և չէք ցուցներ թէ, այդ անպիտան ըսուած պաշտօնեայքը ո՞ւր կան, թէ յետոյ բերուեցան, և թէ ո՞յք են, և ո՞ր գործին անյարմար են, և ո՞ր աւելորդ պաշտօնին մէջ կը գործածուին, և ասոնց ո՞րը հինգ կ՚արժէ, և տասը կը առնէ, առանց ասոնք ցուցնելու խել մը անպիտան պաշտօնեայ ըսելը, խել մը աւելորդ խօսքեր ընել է։

Իսկ գալով «արժանաւոր պաշտօնեայքը այս նորերուն երեսէն լքեալ և յուսահատ վիճակի են. թարկեալ են» և թէ «պաշտօնեայքը դրամ կը մսխեն» խօսքերուն կը պատասխանեմ թէ, հին պաշտօնէից վիճակը նախկինէն լաւ է այսօր, որովհետև անոնց մեծ մասին ամսականին վրայ 2 կամ 3 հարիւրական դրուշ ամսական յաւելուած մը ըրած է ներկայ Տնտեսական Տեսչութիւնը, և յամենայն նայելով պաշտօնեայք գրեթէ առնելիք չունին. արդ եթէ ձեր խօսքին նայելով՝ այն պաշտօնեայքը որ ամսականի յաւելուածով՝ այն է առաւել դրամ առնելով այսօր դրամ մսխելու վիճակին մէջ կը գտնուին, ըսել է ասկէ առաջ քիչ ամսականով շատ առնելիք ունեցած ատեննին հրաշքով ապրեր, և չեն մեռեր, որովհետև այս կարելի չէ, հետևաբար ձեր այս առաջարկութիւնն ալ սխալ է, և ցաւալին այն է որ Տնտես. Տեսչութեան բարեկարգ մատակարարութեանը դէմ գիտութեամբ մեղանչելով հանդերձ, — բարեկամութիւն կ՚ընեմ կոր — կարծած ատեննիդ, Պատրիարքարանի պատուաւոր պաշտօնէից պատուոյն ալ դպած էք, զանոնք մուրացիկ անուանելով։

Ըսեր էք թէ «Իւրաքանչիւր խորհրդական յատուկ դիւանադպիր մը և օգնական մը ունի. իսկ Տնտ. Տեսչութիւնը 5 դիւանադպիր կը գործածէ, և դեռ քանի մը օր առաջ դարձեալ նոր պաշտօնեայ մը բերուեցաւ Տնտ. Տեսչութեան համար»։

Պէտք է գիտնալ որ այն նոր բսած պաշտօնեայն արդէն հին պաշտօնէից փորձառեալ և գործունեայ և բարեբարոյ մի երիտասարդ անդամն է, որ թէ և արձակեալ, բայց այժմ իր պաշտօնին անբաւական եղող պաշտօնէի մը տեղ բերուեցաւ, և այն ալ դիւանի ծառայութեան մէջն է այժմ, դիզուած գրութիւնները թերեւս տարի մը աւարտելու յուսով, որ այս նախորդ վարչութեան բրած պակասը լեցնելու պիտի ծառայէ։

Գիտնալ պէտք է որ Վարչական միւս խորհրդականաց պաշտօնը՝ բացի Դատականէն, ինչ որ էր առաջ, նոյնն է և այժմ. հետևաբար աւելորդ պաշտօնէի մը պէտքը չունին, և թէպէտ Դատականն երբեք ճիւղի բաժանեալ է, բայց ճիւղերուն իրաւասութիւնը միևնոյն դիւանի երբեք տեսակ խնդիրներն են ի մի արմատոյ ընձիւղեալ, որոց ամուսնականին հետ անբաժան կապակցութիւն ունի անհատականն և կրօնականը. և որովհետև ասոր ալ գործունէութեան սահմանը Պատրիարքարանի դռնէն դուրս չծաւալիր, հետևաբար աւելի դիւանադպրի պէտքը չունի. մին անոր համար որ, շաբաթը միանգամ տեսնուած դատերուն՝ եթէ ժողովականք մեծամասնութիւն ունենան, և ինչպէս որ ալ դուք այս մասին արտամունջ ըրած էիք, խմբագրութիւնը միայն պէտք է ընել. և միւս անոր համար որ, ուրիշ յարաբերական հանապազօրեայ թղթակցութեանց և համարատութեանց պարտաւորութիւն չունին։

Իսկ Տնտ. Տեսչութիւնը ասոնց և ոչ միումն չնմանիր, և ինքը թէպէտ մէկ անուն, սակայն Կտակաց, Վանական, Եկմուտ, և Տնտեսական չորս խորհրդոց միութիւնն է, որ յառաջ իրենց դիւանացը մէջ տասն պաշտօնեայ ունէին, և այժմու Տնտ. Տեսչութիւնը իր տեսչովը հանդերձ հինգ պաշտօնեայ ունի. ուրեմն յայտնի սխալ չէ՞ ըսել թէ, Տնտ. Տեսչութիւնը շատ մարդ կը գործածէ, և ծաղրելի չէ՞ նա և ի բան բերել, թէ մինչդեռ ուրիշ խորհրդականք երկու քարտուղար ունին, Տնտ. Տեսչութիւնն ալ պէտք է երկու քարտուղար ունենայ. այս ենթադրութեամբ եթէ այն երկու քարտուղարք Կ. Պոլսոյ Թաղական կտակաց, ազգային տրոց, դրամական մատակարարութեանց, և ի գաւառս Թաղ. առաջնորդական, վանական և այլ ամեն տնտեսական բազմաթիւ գործոց ցանկը միայն պիտի պատրաստեն, շատ են. իսկ եթէ այս ամենուն համարատութիւնը և օրինական գործադրութիւնը ըստ որոշման տեսչութեան պիտի կարգադրեն տասն և քսան պաշտօնեայն իսկ քիչ են, և ահա այս անհրաժեշտ պէտքէն հակառակ Տնտ. Տեսչութեան գործառնութեան ընդարձակ պաշտօնավարութիւնը Դատական Խորհրդոյ այր և կնոջ մասին ունեցած անձուկ պաշտօնավարութեանը հետ բաղդատելը յայտնի ճշմարտութեան մը դէմ աչք գոցել ըսել է, որ այս ալ սխալ է։

Կըսէք թէ «ոչ ոք լաւ քան ըզմեզ գիտէ թէ, Ս. Պատրիարք Հայրը և Վարչութեան անդամներէն ոմանք բնաւ համամիտ չեն այս ծախքերուն»։

Կը պատասխանեմ որ, եթէ մեզ կարծեցնել տալ կուզէս թէ, Ս. Պատրիարք և Վարչութիւն մասնաւորապէս այս բանը ձեզի ըսած են, որ այս ալ անոնց պատւոյն դպչիլ է որ պաշտօնական մարմնոյ մը համար անպաշտօն անձի մը ցաւակցած ըլլան, ինչո՞ւ դուք ալ չպիտի ուզէք կարծել թէ ձեզի բողոք ուրիշի ալ բսած չըլլայ, որով ձեզմէ զատ ուրիշներ ալ գիտցած կրնան ըլլալ. հետևաբար բացծնիդ ճշմարտութենէ հեռի է։

Բ. Պէտք է գիտնալ որ Պատրիարք և Վարչութիւն ծախքերու համամիտ այն ատեն միայն չեն ըլլար, երբ սահմանեալ գումարէն աւելի ծախսէ Տնտ. Տեսչութիւնը. եթէ ոչ այս մասին եղած դրամական մատակարարութեան իրաւասութիւնը և պատասխանատուութիւնը միմիայն Տնտեսականին լինելով, Վարչութիւնը այս մասին որ և է մատակարարող տընօրէնութիւն մի ընելու իրաւունք չունի, զի մէն մի խորհրդական անհատաբար պատասխանատու է իւր սեպհական գործոցը։

Կըսէք թէ «Կեդր. սնտուկը պարտուց ներքև կը հեծէ» աղէկ. բայց չէք ըսած թէ, ո՛ւր տեղը կը ցաւի, և այդ ցաւը ո՞ր ատենէն սկսած է. և եթէ պարտք կայ, արդեօք նոյնչափ կամ աւելի առնելիք չկա՞յ. և այդ պարտուց պատասխանատուն ո՞վ է. կերևի թէ Կեդր. սնտուկը մասնաւորապէս ձեր գթասրտութեանը բողոքած ըլլալու է։

Կըսէք թէ «Վարչութիւնը խրոխտաբար ինծի ըսեր է թէ, Կեդրոնական սնտուկը դրամ ունի, իւր ծախքերը հաւասարակշռող եկամուտ ունի, դուք քուէարկեցէք, միացածը մեզի թողէք» և կը հարցնէք թէ «ո՞ւր են այդ եկամուտները». ես ալ ձեզի կը հարցնեմ, Խմբագիր Տէր, հաճեցէք ձեր ազգասիրութիւնը շարունակելով ըսել թէ, ինչէ՞ն գիտէիք որ, դրամ չը կայ Կեդր. սնտուկին մէջ. ո՞ւստի հասկցաք որ, հաւասարակշռող եկամուտը կը պակսի, և ո՞վ ձեզ խաբեց, ու դուք ալ դժբաղդաբար խաբուեցաք թէ, Տնտես. Տեսչութիւնը ուղածին պէս ամսական կաւելցնէ, և սահմանեալ չափէն անցած ըլլալով, ո՛ գիտէ յառաջիկային ամսական քանի հազարի պիտի հասնի, և դուք ասոր համար բաւական երկիւղ կրելէ ետև բաւական ալ ճիգ թափեր էք ընթերցողներնիդ վախցնելու։

Արդ միւս բաժններուդ մանրամասն պատասխան տալու պէտքն չզգալով խօսքս կեզրակացնեմ թէ, ինչպէս Լոյս ալ հրատարակեց։

Ա. Տնտեսական Տեսչութիւնը ամիսը 18000 դրշի հաշուով տարին 216000 դրշ պաշտօնէից ամսական տալու որոշեալ և քուէարկեալ իրաւասութիւնը ունի, և այսօր ոչ թէ աւելի, այլ մէկ տարւոյ մէջ իւր ներկայ պաշտօնէութեամբն 190000 դրուշ տալով 20000 դրշէն աւելի յաւելուած մը ունի, ահա ձեր մէկ խոշոր սխալը և հետևաբար զըրպարտութիւնը, որուն վրայ հիմնած էք բոլոր յօդուածնիդ, որ երբ այսպէս չլինած չէնքն հիմն չունենայ, չինուածն ալ երևակայական կըլլայ։

Բ. Որովհետև այսօր կեդրոնական սնտուկը Ազգ. Պատրիարքարանի պաշտօնէից պարտք չունի, և ինչպէս կ՚իմանամք, յաւելեալ շատ պահանջներ ունի նաև գանձելու. ըսել է շատ ճշմարիտ է եղեր Ազգ. Ժողովին Վարչութեան ըսածը թէ, դրամ և հաւասարակշռող եկամուտ ունինք, դուք քուէարկեցէք, և միացածը մեզի թողէք, ասի փորձով ի լոյս գալէ զկնի, ձեր խօսածը կամ անգիտութեան և կամ հակակրութեան արդիւնք կ՚ըլլայ, որ Վարչութեան այս գործունեայ ճիւղին դէմ չգիտեմ ինչ չարժառիթով ըրած էք։

Գ. Ահա այս է ձեր ցուցած անհիմն պատճառները, որով մէկ կողմէն ազգային Վարչական օգտակար պաշտօնէութիւն մը հարուածելով տապալելու ջանացած միջոցնիդ, միւս կողմէն ջանացեր էք ինքզինքնիդ ազգասիրական գոյներով ներկել, որ տեսողաց հաճոյ երևիք, բայց ես որովհետև ձեր հրաւիրմամբը հետաքրքրաբար խնդրոյն ճշմարտութեանը բաւական վերահասու եղայ, կուզամ ներկայիս աղաչել ձեզ, որ եթէ անկեղծ ազգասէր էք, քաջալերեցէք Տնտես. Տեսչութիւնը որ իւր ստանձնած այս մեծ պաշտօնը սրտի մտօք և անվըհատ առաջ տանի և դուք այսուհետև այլ ևս առանց ուշի ուշով քննութեան, ասանկ սխալ տեղեկութիւններ հրատարակելով, մեր ալ ուշադրութիւնը մի՛ ձանձրացնէք։

Երեսփոխան մը

ՎԱՐԺԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

(Մանզումէին 4663 [illegible])

Որեւիցէ ժողովուրդը, թմրած, խեղճ անլեզու ժողովուրդը բնազդմամբ միայն կը վերցնէ իր վստահութիւնը գործիչներուն վրայէն ու ալ չուզեր վճարել, հետևաբար և ստակ ալ չ՚լլինիր ուսուցչին վճարելու։ Զնայելով սակայն ասոր՝ այն ստորին մանաւանդ միջին դասու Հայ ժողովուրդը թէ Պոլիս, թէ գաւառաց գիւղերն ու քաղաքները կը ճանչնայ իր պարտքը ու կը վճարէ, բայց աւելի ունէոր դասը՝ որոնցմէ բաղկացած են ընտրապէս ամեն տեղ մեր գործոց մարմինները, կ՚գլանայ և ոչ թէ միայն այդչափ, այլ անքան կը դրաւուի արծաթի սիրով որ իր սնոտի փառասիրութենէն ալ (ազգասէր էֆէնտի կոչուելու) սիրով կը հրաժարի և կամ մի արժանաւոր և ազնիւ մարդ զգուելով կը քաշուի գործելու ասպարեզէն՝ որը սակաւաթիւ բացառութիւն մ՚է և կը զրկէ իր զաւակը, շատը սնոտի փառասիրութենէ դրդեալ, խիստ քիչը համոզմամբ յ՚Եւրոպա, Ռոպէրթեան, Սուլթանիյէ և այլ մի տեսակ վարժարան կամ Արմէնեան գոլէճ (՚ի Խարբերդ), Գաթօլիկ Մխիթարեաններու, Գաղղիացի ճիզվիթներու, կամ Բողոքականներու դպրոցները՝ որք կամ ձրի են, կամ քիչ վճարքով կամ մերիններուն չափ։ Բայց կէս փարան իսկ հաշուող հաւատա Հայուն խիստ հրապուրիչ։ Այդ օտարազգի դպրոցներուն վրայ կրօնական տեսակէտէն քննադատութիւն ընել այլոց կը թողում, բայց մանկավարժական տեսակէտէն այսքանը կ՚ըսեմ որ եթէ մարապետ ու ճիզվիթական քահանաներ իրենց ամենափայլուն բացառութիւններն իսկ չմոռնալով մանկավարժութեան արժանիքն ունենային՝ Գաղղիա չ՚էր վախեր անոնց դպրոցները կամ չէր աքսորեր զիրենք։ Իսկ պատուելի միսիոնարները Հնդկաստան, Չինաստան, Աֆրիկէ, Ասիա, Հայաստան իրենց այսքան տարիներէ ՚ի վեր թափած այսքան ոսկիովն ու աշխատանքովը սոսկ աղօթք ընող և Սուրբ Գիրքը առանց հասկանալու կարդացող բթամիտ մարդամեքենաներու տեղ, տեղին ու ժամանակին պահանջմանց համապատասխանող անձինք ալ կրնային հասցնել։ Հայաստանի կարևորագոյն կեդրոններէն միայն մէջ անցեալ տարի մի պարոն միսիոնարի դասը լսեցի՝ որ Հայ տղոց Անգղիերէնի իբրև մի ծանօթ, մի տեսակ մայրենի լեզու ենթադրելով Գաղղիերէն դաս կուտար, որոնց ոչ մինը այդ տղայք ըմբռնած չ՚էին և չ՚էին կրնար ըմբռնել այդ մեթոտով։ Մի նշանաւոր Անգղիացի ճանապարհորդ կը գովէր զայդ դպրոցը, ինչպէս որ կը հռչակէր նաև մի ուրիշ գաւառի լուսաւորչական ազգային վարժարանը՝ որուն վրայ կը հրճուէին Հայք առհասարակ։ Բայց ո՞վ է մի Անգղիացի, մին գլխաւորական՝ որ կը համարձակի վճիռ տալ դպրոցներէ կամ մանկավարժական խնդիրներէ մէջ, մինչ մանկավարժները իրենց գլխաւորական [illegible] նկատմամբ վճիռ կ՚արձակե՞ն։ Բայց այս կէտերու վրայ վերջէն կը դառնամ։ Այժմ կրկին ձեռք առնելով Պոլսի վարժապետական խեղճ վիճակը՝ այս քանն ալ յիշեմ՝ որ երբ հրաժեշտ տուի Պոլսին, 3000 ղուրուշ վարժապետական պահանջիս կէսը միայն ստացայ՝ շատ վճճելով՝ որը և Ձեզ, պարոն Մուրատեան, առիթ տուաւ սաստիկ զայրանալու իմ դէմ։ Ես շատոնց արդէն յաձնեյն որտէ շնորհած կամ մոռցած եմ այն պահանջները՝ զի ես ազգի բնտակովը կ՚ապրէի այն ատեն և ուրեմն սիրով շնորհեցի ազգին։ Բայց ցաւալին այն է որ ազգը չ՚վայելեց այլ մանաւորներ։ Իսկիւտարի պահանջէս մնացած 500 ղուրուշին 300ը փոխանակ ազգին մնալու, անցած էր մի հարուստ աղային կոկորդը՝ որ միայն 200ը ապա տուած էր ազգին, ինչպէս նամակաւ իմացայ վերջէն։ Իսկ Լուսաւորչեան վարժարանի այն բարեջան և պատուական տէր Սուքիաս հօրմէն պահանջած 750 ղուրուշի մնացորդը աւելի վատ կերպով մանաւորի մի կոկորդն անցաւ։ Երբ ես արտասուելից աչօք տէր Սուքիասի ձեռքը համբուրելով կը բաժնուէի՝ կամքն այն էր որ այն դրամը միայն այն ազգօգուտ յարկին՝ ուր ես փառք կ՚ստանայի առաջին անգամ տարեկան քննութեան մի առթիւ իբրև ընդունակ ուսուցիչ հրատարակուելով, քննիչ էֆէնտիներէ, բայց Տէր Հայրը ինձ մի մուրհակ կուտար և ես կը տնօրինէի որ այդ դրամը միայն, ինչպէս ըսի, կամ Լուս. վարժարանին և կամ, եթէ միշտ սիրտը յիշուն՝ քսակը պարապ տէր Հայրը մի օր վճարէ իմ հայրենի գիւղիս Վաղշենի դպրոցին տրուի այդ ստակը՝ որոյ համար Պոլիս հօրեղբօրս ներկայացուցի տէր Հօր։ Մի ազգասէր և եռանդուն անուն ունեցող գործիչ պարոն, խեղճ հօրեղբօրս համոզելով մուրհակը կառնէ, այն պատուական քահանային դէմ կը յարձակի, կը նեղէ կ՚առնէ 750 ղուրուշը և կուլ կուտայ։

Հիմայ պատմեմ ձեզ թէ ինչնըպատակաւ այսքան մանրամասն պատմութիւններ կը գրեմ ձեզ ամենէն աննշան դիպուածներս իսկ յիշելով։ Ահաւասիկ թէ ինչ։

Ա. Պոլսոյ Էֆէնտիներուն կամ գործիչներուն մի փոքրիկ՝ պատկերը, երիտասարդութեան գործելու եռանդը բայց անկերպարան և անհաստատ ուղղութիւնը և [illegible], [illegible] ու եռանդուն իրօք լինելէ աւելի այդպէս երևնալու ձգտումը՝ որ նոյն ուղղութեամբ ու միջոցներով կ՚ազդէ և կը տարածէ գաւառները՝ գաւառացի երիտասարդութեան իբրև միակ իտէալ ներկայացնելով ինքզինքը։

Բ. Ինձ վիճակակից են մեր վարժապետաց ամենամեծագոյն մասը, այսինքն գաւառացի, աղքատ ողորմելի պարագաներու մէջ պատրաստուած այդ պաշտօնին, որոնց իւրաքանչիւրին կենսագրութենէն կրնայ բանասէր մի շարադրել «Հայ ուսուցչաց պատմութիւնը» անունով գիրք մի՝ որն որ անշուշտ և Հայ դպրոցաց պատմութիւնը պիտի լինի և պիտի ցցնէ թէ Հայ վարժապետները որչափ քիչ ամսական առնեն այնչափ լաւ մանկավարժ կը լինին եղեր։ Ուրեմն աժանը փնտրեցէք։

Գ. Թէ ի՞նչպէս Հայ ժողովրդեան միջին ու ստորին դասը դառնուկ մ՚է և խոշորանուն ազգասէր էֆէնտիներ միայն կը ճռռմաբանեն թէ

ուսումնասէր ու ազգասէր են եղեր և թէ ազգասիկ հայրս՝ որ այդ խոշորաբան ազգասէրներու նմանեաց պէս խաներ, փուռեր ու կալուածներ ունեցող չօրպաճիներու մի անարգ ծառան էր և որ Աստուածաշունչ, Չամչեան, Ինճիճեան և այլ նման գրեանքը կարդալէ աւելի դոց ըրած էր՝ առանց երբէք դպրոցի մի երես տեսած լինելու ու մինչև ցայսօր ալ դարձեալ իր աղքատ վիճակին մէջ իր ազգասիրական սկզբունքին դէմ կը համարի «Մանզումէ» չկարդալ կամ կարեւորագոյն կէտը «Մանզումէն ձրի կարդալ», այս հայրս կ'ըսեմ, դատեցէք դուք և ընթերցողք, թէ ինձ ընտանեկան դաստիարակութեան մի վսեմ և անձեռ հայկական շառաւիղն կրցա՞ծ է կամ կրնա՞յ տալ թէ ոչ։

(Շարունակելի)

Գ. ԴԵԼՓԵԱՆ

ԱԶԴ

Ընկերութեանս նախորդ հաշուաքիչ Գ. Միքայէլ Կիւլպան հայրենիք մեկնած լինելով իրեն յաջորդած է Գ. Մանուկ Պէրպէրեան անուն անձը։ Ուստի կը խնդրուի ընկերութեանս Մեծ. բաժանորդներէն որ յիշեալին ներկայացած ատեն հաճին վճարել իրենց բաժնեգիններըը։

՚ի Դիմաց

Գործ. ժողովոյ Խ. Ս. Ընկերութեան

Ատենադպիր Ատենապետ

Անդրանիկ Շիշմանեան Վ. Ց. Մարտարեան

6 յունիս 1881 Կ. Պոլիս

Դրասենեակ Խ. Ս. Ընկերութեան

Մէրճան Գապը-Դումրուխան Նօ. 1

ԻԽԹԱՐ

Տիւսթուրումուզ չիմտիքի հալ սաթըլմագտա օլըր Իսթանպօլտա քէօբրիւ եաղընընտա սուճու Պօղոս աղա տիւքքեանընտա, վէ Պալըք պազարընտա, Մանիսալը պուլանտուղու ճէլալ պէյ խանը գարշըսընտա 23 նումերօլու սաաթճը տիւքքեանընտա, վէ Պազար ալթ ճատտէսինտէքի Թիւրքճէ քիթապճը տիւքքեանլարընտա, վէ Իսթանպօլտա քէօբրիւ պաշընտա, Վալիտէ խանը գաբուսու եանընտա վագըդ քիթապճը մաղազասընտա, վէ Ուզուն չարշըտա Թրէնքեան քիթապճը տիւքքեանընտա, վէ Պէյօղլունտա, Թագսիմտէ Սարրաֆ Ցովհաննէս աղա Մկրտիչեան տիւքքեանընտա.

Պիր ճիլտի 5 ղուրուշ տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

[illegible] տայիրէյի պէլէտիյէ [illegible], Թասըմ բաշատա տէ[illegible] դարշըսընտա վագը, պիրի 1300 մէթրէ[illegible] արշըն վէ տիկէրի 1350 մէթրէ[illegible] արշընտան իպարէթ պուլունան իքի գըթա արսա մու[illegible] գոնուլուպ, 15 կիւն զարֆընտա [illegible] ֆիրուխթ օլունա[illegible] թալիպ օլանլար, հէր [illegible]

[illegible]

18 յունիս 1881 [illegible]

[illegible]

Լիրա	Նօ.	Մէվգին
150	467	Թօբխանէ
200	393	
200	419	
[illegible]	[illegible]	[illegible]
550	426 վէ 427	[illegible]

Թօփխանէտէ տայիրէ [illegible]

600	385

[illegible]

"Կատարելութիւն"։

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

Աշխարհահռչակ Մազ Նորոգողը,

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբեք չվրիպիր նորոգելու Ալեւոր Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեւորութիւնը։ Ներկ մը չէ։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—

114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգլիա։

Կը ծախուի ամէն Դեղծախավաճառներէն, Անուշահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգլիացի Դեղավաճառներէն։

Պէյօղլունտա 368 նումերօլու Ֆարմասի Պրիթանիք նամ Ինկիլիզ եճզախանէսինտէ վէ Ղալաթատա Նիւքսէյ գալֆարըմսա միւսիւ էտմինտա Գարիւմանըն մաղազասընտա սաթըլմագտա տըր։

ԷՎՏԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը հիւմայուն խազինէսի մահլուլաթ տայիրէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէյէ իճրա օլունմագտա օլան ամլի խուլ ըլրքը մահլուլաթըն պին իքի եիւզ տոգսան եէտի սէնէսի մայիսինին օն սէքիզինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն սէնէի մէրգումէ հազիրանըն սէքիզինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ տէկին, մահլուլաթ տայիրէսիյէ խարէճ մէճլիսինէ կէլմէյէրի իւչ տէֆա իլան գըլընմըշ իտի։ Շէհրի մէզքիւրուն սէքիզինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, չէհրի մէզքիւրուն օն պէշինճի բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ օնա գատար տախի հուզուրը նէզարէթտէ միւզայէտէյի իճրա գըլընաճաղընտան, հէր նէ գատար զամ վուգու պուլուր իսէ գապուլ օլունուպ, ըլքը օլունան սաա'տտան էրկիրմի տէօրթ սաաթա գատար տա, եիւզտէ պէշ վէ տահա զիետէ զամմ վուգու պուլուր իսէ գապուլ իտիլէրէք, անտէն սօնրա Պապը Ալիէ արզ վէ իսթիզան գըլընաճաղը տէօրտինճիւ տէֆա օլարագ իլան վէ իխթար գըլընըր։

60 . . 5000 . . . Գարթալտա, Ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ, Եէմէնիճիլէր ճատտէսինտէ թէրքիպան էլլի զիրա արսատա մէպնի իւչ օտա վէ պիր սոֆա վէ պիր գուեուեու միւշթէմիլ, չէհրիյէ ալթմըշ ղուրուշ քիրալը, խարապճա ախշապ պիր պապ մէնզիլ։ (1)

5 . . 8.000 . . . . Դաւուտ փաշայէսինտէ Օսման աղա մահէլլէսինտէ Համըրճը պաշը սոգաղընտա թէրքիպան իքի պին իքի եիւզ գըրգ տէօրթ զիրա պիր գըթա պաղ մահէլլի։

25 . . 3500 . . . . Էյրի գաբու ղուրպինտէ էլհաճ Իլյաս մահէլլէսինտէ Եաթագան ճատտէսինտէ թէրքիպան եիկիրմի զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ ալթմըշ ղուրուշ քիրալը պիր պապ պէրպէր տիւքքեանընըն միւլք մա կէտիկի,

24, 26, 28, 16.340 . . . . Դուլէ գաբուսունտա Շահ գուլու մահէլլէսինտէ Բիւչիւք հէնտէք սոգաղընտա թէրքիպան իքի պին իքի եիւզ գըրգ զիրա իքի գուեուեու միւշթէմիլ պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն խումսու հիսսէսի։

7 . . 2667 . . . . Էյյուպտէ ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ Գուեուճու չէշմէսի ճատտէսինտէ թէրքիպան էլլի զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ եիւզ ղուրուշ քիրալը պիր պապ գասապխանէ տիւքքեանընըն սիւլիւս հիսսէսի։

1 . . 6250, Չէնպէրլի թաշ ղուրպինտէ Վէզիր խանը ատրաֆընտա թէրքիպան սէքսէն զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ իքի եիւզ գըրգ ղուրուշ քիրալը, ֆէվգինտէ իքի օտասը միւշթէմիլ պիր պապ գահվէ տիւքքեանընըն սիւլիւս հիսսէսի։

4 . . 3000, Շէհիտ էմինինտէ Էրէկլի մահալլէսինտէ Բազար թէքիէսի սոգաղընտա պիր գուեու վէ պիր աֆըրը միւշթէմիլ պին պէշ եիւզ զիրա պիր գըթա պահչէնին նըսըֆ հիսսէսի։

20 . . 18 . . 15 . . 25000, Պէյօղլունտա Շէյխ էլ հարէմ Հիւսէյին աղա մահէլլէսինտէ Բիւչիւք տիփարճը սոգաղը իլէ Արնավուտ սոգաղընտա թէրքիպան սէքսէն իքի զիրա արսատա մէպնի ալթը օտա վէ իքի սոֆա վէ պիր միւշթէրէք գուեու վէ թահթընտա պիր պապ տիւքքեանը միւշթէմիլ չէհրիյէ սէքիզ մէճիտիյէ քիրալը քեարկիր պիր պապ մէնզիլ։

13 . . 50.000, Ֆընտըգլըտա Մոլլա չէլէպի մահէլլէսինտէ Մոլլա պաերըը սոգաղընտա թէրքիպան իքի պին ալթը եիւզ զիրա ատրաֆընտա պիր գուեու վէ մոլ լէզիզ վէ պիր սարնըճը միւշթէմիլ պիր գըթա արսա։

[illegible] 1750 [illegible] Տէպպաղլար մահէլլէսինտէ Զէյ մող [illegible] սոգաղընտա թէրքիպան [illegible] եիւզ զիրա։

17 . . 2000, Զէյրէկի քէպիրտէ Ճէվհէր պէյէ[illegible] մահալլէսինտէ [illegible] թէրքիպան իւչ զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ օթուզ ղուրուշ քիրալը պիր պապ [illegible] նըսըֆ հիսսէսի։

[illegible] 3000 [illegible] խանը ատրաֆընտա թէր[illegible] չէհրիյէ [illegible] ղուրուշ քի[illegible]

40 . . 3000 [illegible] ատրաֆընտա ֆէվգանի թէրքիպան գըրգ զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտանըն նըսըֆ հիսսէսի։

[illegible] 1750 [illegible] Հաճի Միւհէնտին մահէլլէսինտէ [illegible] թէրքիպան եիկիրմի պէշ զիրա արսատա մէպնի [illegible] պիր պապ գահվէ տիւքքեանը [illegible] նըսըֆ հիսսէսի։

30 . . 29 . . 21 . . 3 . . 35.500 [illegible] մահէլլէ[illegible]սինտէ Գուրշունլու խան ատրաֆընտա թէրքիպան սէքսէն զիրա արսատա [illegible]

[illegible]

Արապ զատէ սոգաղընտա թէրքիպան եիկիրմի զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր օտայը միւշթէմիլ մուգատտէմա սըղըր գաաապ, էլեէվմ ճամճը տիւքքեանընըն եիւզ եիկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի։

94 . . 77, Հօճա Մուսթաֆա բաշատա Սուլու մանասթըր ճատտէսինտէ թէրքիպան օթուզ պէշ զիրա պիր գըթա գասապ տիւքքեանը արսասընըն եիւզ եիկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ իւչ բուլ հիսսէսի։

77 . . 670, Սամաթիատա Միրախօր Իլիաս պէյ մահէլլէսինտէ Միրախօր ճատտէսինտէ թէրքիպան օթուզ պէշ զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտասը միւշթէմիլ չէհրիյէ եիւզ էլլի ղուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ սըղըր գասապը տիւքքեանընըն եիւզ եիկիրմի սէհիմ իթիպարըյլա իւչ պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի։

26 . . 240, Եէտի գուլէ խարիճինտէ Ֆաթիհ մահէլլէսինտէ Պէյլէք սալխանէ սոգաղընտա թէրքիպան եիւզ եէթմիշ զիրա պիր գըթա արսանըն եիւզ սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ սէհիմ հիսսէսի։

99 . . 1390, Թահթա գալէտէ Րիւսթէմ բաշա մահէլլէսինտէ Ուզուն չարշը ճատտէսինտէ թէրքիպան էլլի զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտասը միւշթէմիլ մուգատտէմա Թօհաֆճը էլեէվմ պիր պապ գասապ վէ սոֆճու տիւքքեանընըն եիւզ եիկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ սէհիմ պիր թուլ հիսսէսի։

25 . . 28 . . 29 . . 210, Եէտի գուլէտէ Ֆաթիհ մահէլլէսինտէ սալխանէ սոգաղընտա թէրքիպան իքի եիւզ եէթմիշ զիրա պիր գըթա արսանըն եիւզ էլլի սէհիմ իթիպարը իլէ տէօրթ պուչուգ սէհիմ հիսսէսի։

21 . . 100, Մահէլլի մէզքիւրտէ թէրքիպան տոգսան զիրա պիր գըթա արսանըն պիր պուչուգ սէհիմ հիսսէսի։

30 . . 245, Սամաթիատա Հաճի Հասան աղա մահէլլէսինտէ Նարլը գաբու ճատտէսինտէ թէրքիպան գըրգ զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտասը միւշթէմիլ մուգատտէմա գասապ, էլեէվմ պիր պապ գահվէնին եիւզ եիկիրմի սէհիմ իթիպարը իլէ իւչ պուչուգ սէհիմ պիր թուլ հիսսէսի։

30 . . 32 . . 34 . . 990, Եէտի գուլէ խարիճինտէ Ֆաթիհ մահէլլէսինտէ Պէյլիւք սալխանէ ճատտէսինտէ թէրքիպան եիւզ էլլի զիրա արսատա մէպնի տէօրտ օտա վէ եիւզ զիրա պահչէ վէ եիւզ զիրա ախուրը միւշթէմիլ չէհրիյէ եիւզ ալթմըշ ղուրուշ քիրալը պիր պապ սալխանէնին տոգուզ պաճէ իքի բուլ հիսսէսի։

33 . . 3.000, Ֆաթիհ ճիվարընտա Միյմար սինան նամը տիկէր Գումբուլու մէսճիտ մահէլլէսինտէ Հաֆըզ բաշա ճատտէսինտէ թէրքիպան օթուզ զիրա արսատա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտայը միւշթէմիլ պիր պապ մանավ տիւքքեանընըն սիւլիւսիւ։

38, 36, 40, 24.500 . . . . Թօբհանէտէ Թօմթօմ մահէլլէսինտէ Պօսթան պաշը սոգաղընտա թէրքիպան եիւզ էլլի զիրա արսատա ալթը օտա վէ իքի սոֆա վէ պիր գույու, վէ թահթընտա եիւզ սէքսէն ղուրուշ քիրալը թէրզի վէ աթթար տիւքքեանլարընը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին բուպ հիսսէսի։

18 . . 8000 . . . . Զագմաճըլարտա Տահա խաթուն մահէլլէսինտէ Վալիտէ խանը ատրաֆընտա մէաճիտ թահթընտա գըրգ իւչ զիրա արսատա մէպնի թահթընտա մաղզէնի միւշթէմիլ չէհրիյէ եիւզ ղուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ օտա կէտիկի իլէ բիշկեաշընտա գահվէ օճաղը մա մահալէ բիւքէնին նըսըֆ հիսսէսի։

25 . . 1666 . . . . Հալըճըլար Գըզըլթաշ մահէլլէսինտէ Զուգաւր չէշմէ սոգաղընտա ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ սէքսէն ղուրուշ քիրալը պիր կէտիք, մուգատտէմա պէրպէր էլեէվմ պիր պապ թէնէքէճի տիւքքեանընըն ալթը հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

326 . . 4000 . . . . Իւսկիւտարտա Տէպպաղլար մահէլլէսինտէ Թօբթաշը ճատտէսինտէ թէրքիպան էլլի պէշ զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ եիկիրմի պէշ ղուրուշ քիրալը ախշապ պիր պապ տէօքմէճի տիւքքեանընըն պիւթիւնիւ։

64 . . 25.000 . . . . Զագմաճըլարտա Տահա խաթուն մահէլլէսինտէ Վալիտէ խանը ատրաֆընտա ֆէվգանի թէրքիպան ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ եիւզ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտա։

22 . . 8000 . . . . Չարշըի քէպիրտէ Ասթարճը խանը ատրաֆընտա ֆէվգանի թէրքիպան օթուզ պէշ զիրա արսատա մէպնի չէհրիյէ էլլի ղուրուշ քիրալը պիր պապ օտա։

22, 24 . . 15.000 . . . . Իւսկիւտարտա Սալման աղա մահէլլէսինտէ Պիւլպիւլ տէրէսի ճատտէսինտէ թէրքիպան եիւզ զիրա արսատա մէպնի տէօրթ օտա վէ իքի սոֆա, վէ եիւզ էլլի զիրա պահչէ, վէ թահթընտա մէատա պիր պապ տիւքքեանը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՈՓԱ ՊՈՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 18 յունիս

Ինկլիզ գօնսօլիտի	100-1/4
Եուհամը Ումումիէ աչըլըշ	17-1/16
" " գափանըշ	17-1/16
1865 Իսթիգրազը	19-3/4
1869 "	19-1/4
1871 "	77-1/4
1872 (Պօնտու Թրէզօր)	31-1/2
1873 "	19-1/8
Օսմանլը Պանգասը	17-1/4
Րուսիա Իսթիգրազը 1873	90-
Մըսըր Իսթիգրազը պիրլէշիկ	76-1/8
" Իմթիյազլը (շըմէնտըֆ.)	97-1/8
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիգ. բազը	90-
Տախրա սանիէսէ	75-3/4
Մըսըրըն Րօչիլտ Իսթիգրազը	96-5/8
1877 Մուհարիպթան Եուհամը	103-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-50

Բարիս, 18 յունիս

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3 %	86-32 1/2
" " 5 %	119-65
[illegible] Ումումիէ աչըլըշ	17-40
[illegible] գափանըշ	17-57 1/2
1865 Իսթիգրազը	98-
1869 [illegible]	97-
1873 [illegible]	98-
Րումէլի շըմէնտըֆ. Թահվիլ.[illegible]	62-
Օսմանլը Պանգասը	686-25
[illegible]	[illegible]
Րուսիա ֆօնտօսու 5 % 1877	95-1/2
Րուսիանըն Շարգ Իսթիգրազը	60-
[illegible] ֆօնտօսու	94-30
Մըսըր Իսթիգ. [illegible]	[illegible]
Իսպանիա Խարիճի Իսթիգրազը	25 [illegible]
Գամպիօ Լօնտրա [illegible]	25-3/4

Բարիս, (Պօւրս[illegible]) 18 յունիս

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3 %	[illegible] 81 1/4
Եուհամը Ումումիէ	17-40
[illegible]	[illegible]
[illegible] 18 յունիս	
[illegible]	[illegible]
Րումէլի տէմիր եօլ Թահվիլ[illegible]	[illegible]

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ումում. յունիս 6 ալըմ. գր.	18-35
" " յունիս 8 սաթ. աչ.	18-38
" " էն եիւքսէք	18-39
" " էն աշաղը	18-37 1/2
" " Սաաթ 5 տէ	18-37 1/2
1863 Իսթիգ. (Մուքթօն) 6 % ֆ.	95-
1865 " 6 % ֆ.	96-
1869 " (Բինար) 6 % ֆ.	95-
1872 " (Պօնտու Թրէզօր	31-
1873 " (Բինար) 6 % ֆ.	94-
Րումէլի շըմէնտըֆէր	60-1/4
Րաբօր ղուրուշ	55-
Հէվալէսիյէ "	62-1/2
Աղչէ ֆայիզի %	8-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	6-
Սօսիէթէ ժէն 6 %	5-19
Իսթանպօլ Պանգասը	10-33
Սօսիէթէ Օթօման	5-35
Թրամվայ 5 %	390-
Լավրիօմ (մատէն)	134-

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՌԻԱՅԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան Դ. ֆ.	
Ինկիլիզ լիրասը	109-25
Ֆրանսըզ ալթունու	87-28
Րօբ[illegible]	90-
Դրիմէց ալթունու	51-50
[illegible]	108-
[illegible]	206-
Պէշլիք	212-1/2
Ալթըլըգ	128-1/4
[illegible]	870
[illegible]	[illegible]

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ՌԻԱՅԱՍԸ

Էն եիւքսէք	104[illegible]
Էն աշաղը	1040-
[illegible]	1040-